

Asia: VN/10556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

-
- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin
-
- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin
-
- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista
-
- Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)
-
- Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)
-
- Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)
-
- Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)
-
- Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)
-

- Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)
 -
- Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)
 -
- Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista
 -
- Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta
 -
- Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta
 -
- Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista
 -
- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta
 -
- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä
 -
- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista
 -

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Taloudelliset vaikutukset

Työllisyysrahaston kannalta on selkeää ja kannatettavaa, että työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuottoja käytetään yleistuen rahoittamiseen ainoastaan niissä tapauksissa, joissa henkilö täyttää työssäoloehdon. Lisäksi Työllisyysrahasto kannattaa myös ehdotusta, että työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuottoja ei käytetä ansiopäivärahalla yleistuelle siirtyneiden henkilöiden yleistuen rahoittamiseen. Eli ehdotus vastaa nykytilaa peruspäivärahan rahoituksen osalta.

Työttömyysturvan omavastuumaksu

Lain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan viittaukset työttömyyspäivärahaan muutettaisiin koskemaan ansiopäivärahaa. Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksu voisi jatkossa tulla määrättäväksi vain niistä henkilöistä, jotka ovat saaneet ansiopäivärahaa. Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksua ei määrättäisi niissä tapauksissa, joissa henkilö saa yleistukea ja täyttää työssäoloehdon.

Lisäksi työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että lisäpäiväoikeus koskisi vain ansiopäivärahaa saavia henkilöitä. Tämä tarkoittaisi omavastuumaksun näkökulmasta sitä, että omavastuumaksu tulisi määrättäväksi rahoituslain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisissa ns. lisäpäivätapauksissa vain, jos henkilö on saanut ansiopäivärahaa. Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksua ei määrättäisi niissä tapauksissa, joissa henkilö saa yleistukea ja täyttää työssäoloehdon.

Rahasto ei vastusta esitettyjä muutoksia.

Esitetyn siirtymäsäännöksen mukaan peruspäivärahaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Esitetty siirtymäsäännös tarkoittaa Työllisyysrahaston tulkinnan mukaan sitä, että omavastuumaksu voi tulla määrättäväksi lain voimaan tulon jälkeen myös sellaisten henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet peruspäivärahaa ennen lain voimaan tuloa. Työllisyysrahasto saa ilmoituksen työttömyyskassalta tai Kansaneläkelaitokselta rahoituslain 24 §:n 1 momentissa tarkoitetusta henkilöstä joko lisäpäiväoikeuden alkaessa tai henkilön täytettyä syntymävuodesta riippuen 63, 64 tai 65 vuotta. Omavastuumaksuasiasia tulee Työllisyysrahastossa vireille työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen ilmoituksen saavuttua Työllisyysrahastoon. Näin ollen Työllisyysrahasto arvioi, että sille tulee lain voimaan tulon jälkeen vielä useiden vuosien ajan vireille ja määrättäväksi omavastuumaksuja tilanteissa, joissa henkilö on saanut peruspäivärahaa. Näissä tilanteissa työttömyyskassalla ja Kansaneläkelaitoksella tulee olla velvollisuus ilmoittaa 24 e §:ssä säädetyllä tavalla myös peruspäivärahaa koskevat tiedot Työllisyysrahastolle.

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

-

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

-

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

-

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

-

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

-

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

-

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

-

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

-

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

-

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

-

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

-

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

-

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

-

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Pykälään tehtäisiin lakiin 522/2018 perustuvat Työllisyysrahaston nimeä koskevat muutokset. Työllisyysrahasto kannattaa ehdotettua muutosta.

Laki erityisopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Pykälään tehtäisiin lakiin 522/2018 perustuvat Työllisyysrahaston nimeä koskevat muutokset. Työllisyysrahasto kannattaa ehdotettua muutosta.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Pykälään tehtäisiin lakiin 522/2018 perustuvat Työllisyysrahaston nimeä koskevat muutokset. Työllisyysrahasto kannattaa ehdotettua muutosta.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

-

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

-

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

-

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

-

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Muuta lausuttavaa

Luonnoksessa esitetään muutettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön asetusta työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista (512/2024). Työllisyysrahasto huomauttaa, että asetus tuli voimaan 1.1.2025 ja samalla kumottiin työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista (1556/2016). Tässä yhteydessä on kumottu myös ko. asetuksen 5 a § koskien muutosturvarahaa

koskevaa lausuntoa. Asetuksen 5 a §:ssä säädettiin, että muutosturvarahan maksamisen edellytyksiä koskevaan lausuntoon tulee merkitä henkilön irtisanoneen työnantajan nimi ja irtisanomispäivä. Lausuntoon voidaan lisäksi merkitä irtisanoneen työnantajan yritys- ja yhteisötunnus ja henkilön työsuhteen alkamispäivä. Viimeksi mainitut tiedot helpottavat muutosturvan toimeenpanoa työttömyyskassoissa, Kansaneläkelaitoksella ja Työllisyysrahastossa.

Työllisyysrahastoa ei ole kuultu asetuksen kumoamisen yhteydessä eikä 5 a §:n poistamista ole perusteltu asetuksen kumoamisen yhteydessä. Työllisyysrahasto katsoo, että 5 a §:n poistaminen on ollut tarpeetonta ja ehdottaa, että 5 a § lisätään tässä yhteydessä asetukseen sellaisena, kuin se oli kumotussa asetuksessa (1556/2016).

Metsämäki Janne
Työllisyysrahasto

Aho Emma
Työllisyysrahasto